

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ HIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

2 erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet”-e támogatásával

-Szerkesztik:

Nagy Károly,

Vajda Ferencz,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő.

sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Eljő a Megváltó . . .

Esaiás LIX. 20.

Az advent szó *eljövetelt* jelent. És jelenti a Jézus Krisztus eljövetelét. Már a keresztyénség első századaiban különös gondot fordítottak arra, hogy a Jézus születésének áldott emlékünnepe, a karácsonra minél jobban előkészüljenek. Az előkészület idejére a karácson előtti négy hetet választották. Ez az idő, az adventi időszak. Református egyházunk is bevette, elfogadta az adventet, mert annak jelentőségét igen fontosnak találta keresztyén hitünkre nézve.

Ma advent első vasárnapja van. Kezdeté az egyházi évrnek, melynek fordulópontjait a Jézus születése, halála, feltámadása és mennybemene-tele szabják meg. Mint az ébresztő hajnali harangzó: úgy cseng fülünkbe e napon a próféta reményteljes jóslata: *Eljő a Megváltó!* De a jóslat beteljesedésének feltétele is van, mert csupán azoknak jő el, mondja tovább, kik meg térnek az ő bűneikből. (Ésai. LIX. 20.)

Eljő a Megváltó! Kit Ésaiás reményteljesen várt; ama Megváltó csupán a zsidó népnek lett volna Megváltója. Ezt a rabigában görnyedő népet kellett volna, hogy felszabadítsa a római császár uralma alól. Krisztus eljött. De, hajh, mily nagy lett a zsidónép csalódása, mikor Jézus ajkairól e szavakat hallá: *«Az én országom nem e világból való.»* (Ján. XVIII. 36). Mikor pedig megkérdezték, hogy hát mikor jő el az ő országa, azt felelte: *az Istennek országa ti bennetek van.* (Luk. XVII. 21.) Kevesen értették meg ezt a beszédet; de a kik megértették, hogy ő tulajdonképpen a *lelkeknek megváltója*: azok követték is. Boldogok voltak.

Tudjuk aztán, hogy Jézus életét e földön bevégezve, mennybe ment; a *felhő elfedi szemeik elől.* (Csel. I. 9.) Várták, sokáig várták úgy a tanítványok, mint az első keresztyének, hogy a mennybe felment mester ismét visszatér közibük és diadalmaskodik az ő ellenségein. De oh, csalódtak, mert ők ismét testben való visszatérését várták, nem pedig az ő evangéliumának a lelkekben való diadalát. Sokan hinnének ma is a Jézus Krisztusban, ha őt testi szemeikkel láthatnák. De, mert Jézust testben nem látják eljöni: nem is hisznek benne. Tanításait nem fogadják be, inkább elmerülnek a testiség vétkes gyönyöreibe. Pedig, Jézus itt van. Ő maga mondá a búsongó tanítványoknak: *Ime én veletek vagyok minden napon, a világnak végéig.* (Mát. XXVIII. 20.)

Valóban, velünk van-e, *eljött e már mi hozánk is a Megváltó?* — ez a kérdés. Keresztyénségünk csak úgy ér valamit, áldásait csak úgy érezhetjük, ha állandóan velünk van a Krisztus; ha örömben, bánatban, munkában, pihenésben érezzük az ő jelenlétét. Velünk van-e igazán? A kik a Krisztuséi, azt mondja az apostol, azoknak a Krisztus szerint kell járniok. Nézzük meg csak a világnak ábrázatját: oh, milyen más az, mint a Krisztus akarta, hogy legyen Békéséget hagyott és ime, háborúság dül a népek, nemzetek között. Ő maga példányképe vala a szeretetnek, s kik az ő nevében megkeresztelkedtek, gyűlölik egymást. Nemcsak hirdette, de ő maga cselekedte is a könyörületességet: de azért sok ajtótól megy tovább üres marokkal a szenvedő árva. Igéje, evangéliuma az erőnek, a vigasztalásnak beszéde volt: s mégis, mennyi elcsüggedt, kesergő sziv van a világon. Azért jött, hogy felkeresse és megtartsa azt, a mi elveszett vala: mégis az em-

bernek nagy része vakon rohan a kárhozatba. A bűnösök szívébe még nem költözött be a Krisztus.

Mikor a Krisztus eljövetelét várjuk: tulajdonképpen nekünk kell készülnünk, hogy őt méltóképpen fogadhatjuk. Az adventi időszak tehát nem a Krisztusért van, hanem mi értünk. A Krisztus ugyanaz ma is, a ki tegnap volt: *Istennek Fia, kiben bűn és álnokság nem található.* (Ján. XVIII. 38) Mi pedig alá vagyunk vetve a testiség törvényének, a bűnnek. Nekünk van tehát szükségünk arra, hogy hozzánk jöjjön és bűneinkből megváltson. És a Megváltó bizonyára eljön. Igen ám, csak hogy ne higyük, hogy a Krisztus eljövetele minden emberre nézve a váltás reménye volna. Eljő a Megváltó, de csak azoknak, a kik bűneikből megtérnek. A váltás feltétele tehát: a megtérés. Térjete meg azért, és hozzátok is eljő, a ti szívetekbe is beköltözik a Megváltó.

Vajda Ferencz.

„A kolozsvári Vasárnap.”

(Válassz egy pápista támadásra.)

(Kilenczedik közlemény.)

5. Az utolsó kenet.

Az utolsó kenet a pápás egyházban a haldoklók szentsége s akként hajtatik végre, hogy a pap a püspöktől megszentelt olajjal a haldokló szeméin, fülein, orrán, száján, tenyerein (papnál kezefejét) és lábain kis keresztet csinál, mivel rendszeren az érzékszervek adnak alkalmat a bűnre, vagy azok

szolgálnak eszközül a bűn végrehajtásában. A keresztalakú kenés azért van, mert Jézus Krisztus a kereszten szenvedett halálával szerezte meg az utolsó kenet kegyelmeit. E kegyelmek a következők: «Meggyógyítja a lélek sebeit, vagyis megszerzi mindazoknak a bocsánatát, melyeket a beteg már nem gyónhatott; aztán erőt ad a gonosz lélek ostromainak és kísértéseinek a legyőzésére és felbátorítja a beteget a közelgő halállal és a rákövetkező ítéllettel szemben; végre megnyitja a betegség fájdalmait, sőt teste egészségét is megszerzi, ha az lelkének javára szolgál.»

Ágoston ur az utolsó kenet igazolására *Jakab V. r. 14 ére* hivatkozik. Ez a vers így szól: «*Beteg-e valaki tiköztetek? Hívassa az egyházi szolgát és imádkozzanak érte, megkenvén azt olajjal az Urnak nevébe.*» Jakab apostol e versben az utolsó kenet isteni eredetének igazolására *nem hivatkozik* a Jézus rendelkezésére, miní Pál apostol teszi, mikor az urvacsoráról szól. A pápás egyházat ez a körülmény egy cseppet sem fészélyezi. Azzal a furcsa állítással segít magán, hogy midőn Jakab így szól: «*megkenvén olajjal az Urnak nevébe*», nem akart egyebet mondani, mint ezt: «*megkenvén olajjal az Urnak rendelkezéséből.*» Tehát ezuttal is nem a megmagyarázás, hanem a belemagyarázás elvét követi. Nagyon természetes, hogy nem gondolja meg s nem veszi észébe, hogy Jakab az idézett versben *nem a haldoklók részére kiszolgáltató szentségről szól, hanem egy valószínűleg — az imádság által — feltételezett orvosszert ajánl a betegeknek nézve.* Ez az orvos szer az olaj volt, melyet abban az időben kiválóan hatásosnak tartottak. Az olajat átvette a pápás egy-

TÁRCSA

Esti ima.

*Jó Istenem, itt az este,
Elfáradtam a munkában:
Nyugalomra térek azért —
Vigyázz rám ez éjszakában.
Küld ágyamhoz angyalodat
Hogy őrt álljon itt mellettem,
Bűneimért, álmaimból,
Felriadni hogyné kelljen.
Ringass Jézus bölcső karján,
Az üdv ama fény vánkosán
A melyen van éjjel, nappal —
Boldogságom, csendes tanyám!*

Alsó-Sófalva.

Bíró Dénes.

Elbeszélés Kálvin életéből.

V. rész.

Jókor reggel gondolatába mélyen elmerülve ült Pál, midőn egyszerre lábdobogások verték fel ábrándozásából. Két alak közeledett a börtön ajtajához. János nehéz és lomha járását könnyen meglehet különböztetni, de ki lehet a

másik? «Talán az az ösmeretlen alak, ki néhány nappal ezelőtt sebeimet oly szeretetteljesen bekötöztette; megpróbálom most szóba elegyedni vele — gondolta Pál.

Az ajtó feltárult; belépett a börtönőr, követve egy nő által. Az érkező nem volt senki más, mint Mari. Pál szótlánul bámult a leányra, először kételkedett, de midőn Mari őt üdvözölte, hosszú köpenyegét féloldalt toltá és a nagy kalapot, mely az arcát eltakarta levette: ösmerte fel édes testvérét. Hozzá akart futni, de nővére megelőzte, oda futott Pálhoz és átölelte. «Pál» — így szól és zokogva kebelére borult — «szegény Pál»

János eltávozott csendesen, észrevette azonban, hogy a két testvér egyedül akar lenni.

«Hogy jöttél ide?» — ez volt az első kérdés, mit Pál nővéréhez intézett, midőn magához tért kissé.

«Oh, oly sok mondani valóm van neked Pál. Oly sokat szenvedtünk te miattad, oly sok aggodást állottunk ki. Hallgass, elfogok neked mindent beszélni»

Mari leült, közel testvéréhez és elkezdte:

«Midőn ti elmentetek, hogy tanítómesterünket, Kálvint, tudassátok a hazug Jacké árulásáról, azonnal titkos sejtelem vett rajtunk erőst hogy téged, avagy egyet közületek: baj fog érni

ház is, de «csalhatatlan» gyógyító erejéből kénytelen volt engedni, mert tapasztalta, hogy a nehéz betegek beolajozása gyakrabban vezetett halálra, mint gyógyulásra. Innen ered a pápista népnek az a felfogása, hogy utolsó kenetben részesülni s meghalni: ugyanegy dolog. Nem maradt fenn számára egyéb, mint egyfelől a bünbocsánat azokra a bűnökre nézve, a melyeket a beteg már meg nem gyónhatott s másfelől az a természetfeletti varázserő, melylyel a gonosz lelket elűzi s bátorrá teszi a beteget a halállal szemben. De ezek a «kegyelmek» is oda lesznek, ha meggondoljuk, hogy a bűnöket egyedül az Isten bocsátja meg a Krisztus érdeméért s az nem fogja a halált megizlelni soha, a ki az Urnak szavát megtartja. (János ev. VIII. 51)

Adár.

(Folytatása következik.)

Betegen.

Beteg vagyok, elfogy erőm,
Fáj mindenem, csontom, velőm,
Fejem kábult, lázas, hideg,
Ajkam cserép, hévtől eped.

Vágyom édes álom után:
Pihenni egy perczig csupán.
Pillám nehéz s még sem alszom,
Az éjjelt végig virasztom.

Nem tudtunk lefeküdni, mindnyájan fennmaradtunk. Feszült figyelemmel hallgattunk minden kis neszre, a mely kívül hallható volt. A midőn valami lábdobogást hallottunk, azt hittük, hogy te érkezted meg; de perczek, órák teltek el és te . . . nem jöttél. Iszonyatos éjszaka volt ez reánk nézve.

Végre, csakugyan közeledő lábdobogást vetünk észre. Reménykedésünk újból feléledt; hirtelen kopogás hallatszott az ablakon; apám kinyitotta és ki állott ott? . . . Kálvin; — de egyedül. Azonnal sejtettük, hogy mi történt. Kálvin gyorsan bejött; a fáradtság annyira kimerítette, hogy egy széken összeesett. Látni lehetett rajta, hogy nagyon sietett hozzánk. Vártunk egy pillanatig míg Kálvin magához tért, midőn aztán elbeszélte a szomorú történetet, hogy ő kényszerűségből megmenekült és te, Ferenczcel és Henrikkel, börtönbe kerüdtetek.

Pál zokogott. Félelemmel gondolt arra a pillanatra.

Mari folytatta:

«Kálvin elbeszélte nekünk, hogy még alig érkezett a szűk utca sarkához, midőn valami leesett test koppanását hallotta. Először visszaakart térni, mivel attól tartott, hogy titeket dobtak le e magasságból; de midőn a durva Mórinnak parancsoló hangját hallotta, hogy titeket kötzessenek meg:

Jövel Atyám, én Istenem,
Te állj hozzám, Te légy velem.
Szenvedtem már sokat-sokat,
Könyítsd rajtam a kínokat.

Jövel Atyám, segíts, gyógyíts,
Vigasztalj meg és bátoríts,
Kötözd be a fájo sebet,
Hadd áldjam szentséges neved.

Vagy, hogyha már végem közel,
Uram, akkor is Te jövel.
Ne késs soká, jövel hamar,
A lelkem már békét akar.

Nyisd föl előttem a kaput,
Ková az igaz fia jut,
Ne voná meg a kegyelmedet,
Add meg az örök életet!

(Szentleányfalva.)

Juhász Sándor.

Kegyesség útja.

„Ne hagyj el — jó anyám!”

Szeretem az utazást és az évek egy részét külföldön töltöttem. A mult nyarat a Rajna vidékén és dél Franciaországban töltöttem. Utazá-

oly gyorsan, a hogyan lábai birták, hozzánk futott, hogy segítséget nyerhessen.»

«Induljunk azonnal utra» - mondá Kálvin — hátha megtudnánk még a barátokat menteni.»

«Hány katonája van Mórinnak?» — kérdezte apám.

«Tizenkettő körülbelől»

Apánk fejét rázta; «nem menthetjük meg többé őket, meghaltak ők reánk nézve» — mondá.

Ó, Pál, e szavak tör döfések voltak szívembe; azonnal elhatároztam, hogy megmeneküljek benneteket, ha még életembe kerül is. Elhatároztam minden lehetőséget megpróbálni. Atyám tanácsolta Kálvinnak: fusson tovább azonnal, mert gyanította, hogy lakásunkat körülzárják és átfogják kutatni.

«En» — legyen hála az Urnak, szólott Pál — «hű maradtam; a fekete emberek kinoztatása nem ért semmit»

«Szegény Pál» — mondá Mari — mennyit szenvedtél. Ó, bárcsak megbosszulhatnám e vérszomjuhozókat, . . . de fájdalom, én gyenge nő vagyok!»

«Az enyém a bosszu — mond az Ur — En fogom őket megbüntetni. Mi nem bosszulhatunk Mari»

Ó, te még mindig a régi vagy Pál; igen, a régi; igazságod van, nekem nem szabad így beszélnem; de folytatom tovább az elbeszélést:

«Kálvin vonakodott először, nem akart me-

som' azonban, — kissé kellemetlen eseménnyel végződött.

Dél-Franciaország egy nagyobb városába akartam indulni és előre sürgönyöztem a hotel bérlőjének, hogy tartson fenn egy szobát részemre. Megérkeztem és a hotelhez hajtottam. Nagy csoport embert találtam a szálló előtt, — kik igen élénken beszélgettek, — de ügyet sem vettem rájuk. Beléptem és nem kis meglepetésemre a vendéglős e szavakkal fogadott:

«Nincs szoba önnek, — jobb lesz ha más hotelbe hajtat!»

«Nem megyek sehová — válaszoltam határozottan — nézzen csak utánna és keressen helyet nekem.»

«Jó — keresek» — válaszolt a vendéglős — gunyosan elhuzva ajakát és elsietett.

Azalatt én vacsorát rendeltem s már szinte elfogyasztottam, midőn a vendéglős visszatért, jelentvén hogy van egy üres kis szoba a 3-ik emeleten és ha elfogadom azonnal rendbe hozatja. Miután más nem volt el

kellett fogadnom. Fel is hurczolkodtam nemsokára. Nagyon csinos kicsi szoba volt, gázfény mellett ragyogó tisztának látszott minden. Minthogy el voltam fáradva, mindenekelőtt a lefekvésre gondoltam. Szokásom szerint először átvizsgáltam

a szobát. Benéztem az ágy alá, a szekrényekbe: nem rejtőzik-e ott valaki? Miután e tekintetben megnyugtattam magamat, — a gázt égve hagyván, nyugalomra tértem. Csakhamar elaludtam. De, — nemsokára — kétségbeesett kiáltás reszkettette meg a levegőt: «*Ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!*» Halálra rémülve ugrottam ki ágyamból, ijedten néztem szét, de ime — minden csendes volt, nem láttam senkit. Ismét körül jártam a szobát, benéztem minden zugba: nem volt senki. Minden azon rendben volt a mint hagytam. Az ajtó is be volt zárva. Gondolkozni kezdtem. «Csak álom volt az egész». Vigasztaltam magam. S mivel az utazás miatt nagyon fáradt voltam, csakhamar elmúlt izgatottságom s mély álomba merültem ismét. Csak néhány

Makkai Zsigmond, országgyűlési képviselő.

nekülni addig, míg ti a Mórin kezei közt vagytok, de apám rábeszélte. Elbeszélte neki, hogy életét hasztalanul ne áldozza fel, mivel neki szüksége van az életre nemcsak magáért, de másokért is, mert az Ur világosan megmutatta, hogy ő vele nagy dolgot akar elvégeztetni. Kálvin végre engedett; elkészítettünk mindent az utra. Hogy a menekülés biztosan sikerüljön, okvetlen szükséges az átöltözés, mivel nappal az üldözők azonnal felismernék. Hanem ezen könnyen segítettünk. Kálvin levetette felső ruháját és felvette atyánk nadrágját és rokkját. Azután egyik vállára vetett egy ásót, a másikra egy fehér vászon zsákot, a mibe kevés eledel volt ebédre: s úgy nézett ki, mint egy kertészlegény. Ha Mórin kiküldte nyomozni spionjait, tudom bizonynyal, hogy Kálvint nem ismerték fel.

Igy elkészülve, elhagyta Kálvin lakásunkat. Még éjjel volt, midőn elvonult. «Mondják meg Pálnak», — ezek valának utolsó szavai — «nagy hálára kötelezett le engem. Nem vagyok képes ezt lerónni. Az Ur fog azért megfizetni, mit érettem tett. Megyek Franciaországba; néhány hónapig valószínűleg Poitierben maradok, innen pedig Bázélbe térek. Remélem, hogy találkozunk még. Boldogságot; az Ur legyen mindnyájokkall!»

Óh, csak követhetném — kiáltott Pali — «oly szívesen mennék veled, bármily nehéz is lenne utunk.»

«Hallgass tovább, még nem tudsz mindent, Pál. A hogy Kálvin elment, siettem a városba, az öreg Brüssel lakásához. A mint megérkeztem, kopogtattam az ablakán, mire az öreg remegve és félve kinyitotta, s kérdezte mit akarok?»

«Brüssel» — mondtam én — akar-e segíteni nekem, testvéremet és ha lehetséges barátjait is megmenteni?»

«Ostoba gyermek» — volt a felelet — «mire való az a hiábavaló fáradság. Emberi hatalom nem képes őket megmenteni.»

Türelmetlen lettem, gondolod bizonynyal és kérdezem: «Beszélhetek testvéremmel, — legalább egy perczig is?»

«A börtönőr testvérem» — mondtá Brüssel, — megnézem, ha tehetek-e valamit érdekedben. Azonban kételkedem.

Birtha József.

(Folyt. köv.)

percig aludhattam, fülemben csengett ismét a rémes sikoltás: «*Ne hagyj el jó anyám, ne hagyj el!*» Ismét felugrottam, de most már hamarabb legyőztem félelmemet, látva hogy nincs senki a szobában. Lassanként lecsendesedtem s ismét ledőltem. Nyugalmam csak oly rövid ideig tartott, mint azelőtt. A szivettépő kiáltás ismét fölébresztett: «*Ne hagyj el jó anyám. — ne hagyj el!*» Szükségtelen elmondani mennyit szenvedtem az éjszakán. Csak a reggel vetett véget kínaimnak. Hat óra felé kopogtatott a szobaleány és én örömmel nyitottam ajtót neki. «Hogy aludt asszonyom?» ez volt az első kérdése a mint belépett.

Nagyon sokat szenvedtem! — válaszoltam teljesen megtörve.

A szobaleány kendőjébe takarva arcát zokogva mondá:

«Kértem a vendéglóstit, ne tegye önt ide. Tegnapelőtt egy ember halt meg e szobában *delirium tremensben*.* Ugy kiabált szegény, hogy az egész épületben hallhatták. Mindegyre csak azt kiáltotta: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» A szegényt kevéssel azelőtt szállították el, hogy ön ide érkezett, azért gyűltek annyian az ajtó elé.»

A történet teljesen lesújtott. Kértem a szobaleányt maradjon velem míg felöltözöm és kihüvelykodom. Most már nem tudtam volna egy pillanatig sem egyedül maradni abban a szobában, melynek falai egy megbomlott léleknek kétségbeesztő kérelmét viszhangozzák. Rohantam az állomáshoz s nemsokára elhagytam a várost. Sok utas volt szakaszomban, de nem tudtam szólani egyikhez sem. A vidék egy cseppet sem érdekelt. Az én gondolataim ama szerencsétlen ember körül forogtak. Folyton fülemben csengett a kétségbeesett kiáltás: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» Nem ismertem, nem is hallottam róla körülményesen semmit, — de elgondoltam magamban élettörténetét. Egyetlen fiu volt; elkényeztették, sokat elnéztek neki, nem tanították Jézus parancsaira, nem figyelmeztették a veszedelemre, mely lelkét környékezte. Pénzt kapott bőven, — de lelki oktatást szűken. Rossz társaságba elegyedett, — sülyedt rohamosan lennebb és lennebb. Az édes anya kérte — rimánkodott, — mind hiába, — késő volt, nagyon késő. A szeretett fiunak elvette eszét az ital és sirba fektette. De nem tudott nyugodtan meghalni. Ez a bűnösök közös sorsa! Elborult lelkében is visszhangzottak a jó édesanya szavai. Most már kész lett volna szót fogadni, most már kétségbeesetten kéri segítségét, — de késő, — késő a bűnbánat a halál kapujában. Jól mondja a szentírás, hogy «*a kik gonoszsgot vetettek, ugyanazt arattak*»

Ezen gondolatokkal tépelődve érkeztem Párisba. Barátnőmhöz hajtottam, kinek a külvárosban van csendes kis lakása. Röviden megvacsoaráztunk és én szobámba tértem. Kimondhatlanul jól esett, hogy most már magamra lehettem. Most már imádkozhatom, megnyugtathatom lelkemet! Istennek csodálatos dolgait nem értem, de ő kegyelmes volt mindig hozzám. Felnyitottam utitás-

* Veszélyes betegség; mely a mértéktelen szeszese ital ivásából származik.

kámát. elővettem azt a csinos kis könyvet, melyet legutóbbi pesti tartózkodásom alatt vásároltam. A kis könyv címe: «*Az imádkozó.*» Közelebb ültem a lámpához. Egészen felujult, megnyugodt lelkem míg imádkoztam. Imámba foglaltam az én kedves bérczes hazámat. Imádkoztam rokonaimért, barátnőimért és mindazokért a tiszteletre méltó református hölgyekért kiket gyermekekkel áldott meg a jó Isten. Imádkoztam, hogy adjon nekik Isten bölcs szívet, hogy gyermekeik lelkére is gondot viseljenek. Imádkoztam, hogy sohase hangozzék házuk falai között az elveszett fiu ama kiáltása: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» Mert jól mondja a szentírás: «*Keressétek a jót és nem a gonoszt, hogy éljete; — vigyázzatok és imádkozzatok, mert nem tudjátok mikor jő el az idő.*»

Erdélyi Laura.

Különfélék.

A két kereszt.

Egy embert megajándékoztak a becsületrend keresztjével, a mi a legnagyobb kitüntetés: Állg tűzte fel gomblyukába a piros szalagot, midőn egy távirat hírül adta neki, hogy szeretett nőtestvére meghalt. Szomorodott szívvél sietett a temetésre s midőn hazatért, egy csomó levelet talált asztalán. E levelekben némelyek üdvözölték őt, hogy oly nagy kitüntetésben részesült, mások pedig őszinte fájdalomukat fejezték ki a nagy csapás felett, mely testvére halála által érte őt s a mely bűnbánatba borította szívet. A sok levél között talált egy egyszerű névjegyét is, mely azonban a legtöbbet beszélt s a melyen a következő szavak állottak: «*Mind a két keresztért.*»

Kétféle kereszt van e világon: *dicsőséges* kereszt és *fájdalmas* kereszt. Az egyik ritkán jár a másik nélkül. Az igazi keresztény ember, csak egy keresztet visel: a Jézus Krisztus keresztjét. E kereszt a legfájdalmasabb, de a legdicsőségesebb kitüntetés is. Viselitek-e e keresztet, kedves olvasóim?

* * *
A hívő lélek türelmes a csapások között, — *mi-vel szeret.*

A ki állhatatos a türelemben, annak birtokában van a szeretet is; *mert a szeretet türelmes*, — mondja az apostol. A szerető ember eltűri, zúgolódás és kesergés nélkül, a csapásokat, melyeket az Ur küld reá. Az isteni bölcsesség rendszeren azokat teszi súlyos és nehéz próbára, a kikkel közli a szeretet ajándékát. «*Megdorgálom és megbüntetem azokat, a kiket szeretek,*» mondja az Ur. Szeretet nem létezik a türelem gyakorlása nélkül; a türelem, leghatalmasabb izma a szeretetnek; a türelem mutatja meg azt, hogy valamely lélek csakugyan szeret-é?

A *hitetlenek* bosszankodva viselik a csapásokat; *sokan* megadással türik el azokat, de a kik igazán *Isten gyermekei*: hálával fogadják azokat.

Francziából: ifj. Bartók György.

Mazai krónika.

1901. nov. 25.

A képviselőház az elmúlt két héten keresztül, a királyi trónbeszédre adandó válaszfelirati javaslatokat tárgyalta. Mindenik párt a magáét tartja legjobbnak és a szónokok is beszédeikben ezt bizonyították. A *szabadelvi* párt felirata azt mondja, hogy Magyarország csak közös-ügyes alapon emelkedhetik. A *függetlenségi* 48-as, Kossuth-párt ezzel szemben azt javasolja a királynak, hogy szakítani kell Ausztriával, s meg kell teremteni az önálló Magyarországot: addig nem lesz boldog a magyar nép. Nem ott a baj, hangsúlyozza a *néppárt*, hanem ott, hogy miért hozták be a polgári házasságot. Ha polgári házasság nem volna, baj se volna. El kell törölni, arra kéri a Felsőget, a polgári házasságot, s az országot úgy kell kormányozni, a mint a kath. püspökök mondják: akkor áll be csak az aranykor. Általánosságban szólva, minket egyházi szempontból, a Kossuth-párt felirata érdekel legjobban. Ebben van egy pont, mely így szól:

A hazánkban lakó összes vallásfelekezetek szabad fejlődését óhajtjuk. A felekezetek nyugalmanak és egymás közötti békés viszonyának fenntartása állami érdek.

Az 1848. évi XX. törvényczik végrehajtását nyomtatékosan sürgetnünk kell, mert ettől várjuk, hogy a tökéletes egyenlőség és viszonyosság alapján a vallásfelekezetek békéjét állandóvá tegye és megalégedésüket megteremtse.

A vita folyama alatt *Győrffy Gyula* és *Bornemissza Lajos* szemére is veti a néppártnak, hogy izgatásaival állandóan veszélyezteti a felekezetközi békét. *Kecskeméty Ferencz* (ref. pap) pedig sürgeti, hogy az állam hajtsa végre az 1848. évi XX. törvénycziket. Pártolja a Kossuth-párt felirati javaslatát, mely ennek végrehajtását tüzte zászlójára.

A vita még foly.

Termények ára száz év előtt. A budapesti ujság most száz éve megjelent száma felsorolja az 1799. évi december hónapi gabonaárakat, egy pozsonyi mérőre kiszámítva. Rövidség okáért csakis a legalacsonyabb és legmagasabb árakat, iktatjuk ide. Eszerint egy pozsonyi mérő buza ára volt: Temesváron 1 frt 63 kr., Sopronban 2 frt 30 kr. Elegyes buza Ó Aradon 40 kr. Zágrábban 1 frt 36 kr. Rozs Debreczenben 34 kr. Sopronban 1 frt 54 kr. Árpa Debreczenben 24 kr., Sopronban 1 frt 30 kr., Zab Debreczenben 24 kr., Károlyvároson 1 frt 30 kr. Tengeri Miskolczon 30 kr., Zágrábban 2 frt. Vajjon könnyebb volt-e akkor az élet?

A király ajándéka Kolozsvárnak. A prágai várkapitányság a király rendeletére elküldte Kolozsvárra a Prágában levő Szent-Györgyszobor természetes nagyságu gipsz-másolatát. A király ezt a másolatot az Erdélyi Országos Múzeumegyesületnek ajándékozta. Az eredeti szobrot 1376-ban Kolozsvári Márton és György kolozsvári ötvösök készítették. A Múzeumegyesület meg fogja köszönni a király szép ajándékát és azt tervezik, hogy a szobrot ércbe fogják önteni.

Kitüntetés. Ő felsége a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Tót József debreczeni ev. ref. főgimnáziumi tanárnak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét adományozta.

Magyar ellenes tüntetés Romániában. Bukarestben nov. 22-én emlékünnepet tartottak *Mihály* vajda emlékére. Az egyetemi ifjuság mise után egetverő kiabálásba tört ki Magyarország ellen. *Föl románok! Románia a Tiszáig terjed! Le a magyar-zsidó tatár fajjal!* Lám így szeretnek minket a mi oláh atyafiaink. Ha lehetne elvennék még országunkat is. De megóv a marok Istene, nekik pedig megfizet rút gyűlölségökért.

Világkrónika.

Bécsben őrsött magyar kincsek. Budapest főváros közgyűlése kérést intézett Széll Kálmán miniszterelnökhöz, hogy eszközölje ki Ő felségénél a Bécsben levő magyar vonatkozású kincsek kiadatását és hazaszállítását. A bécsi muzeumokban, könyvtárakban ugyanis, sok magyar ékszer, fegyver, könyvek, kéziratok találhatók. Ezeknek kiadását és hazaszállítását kéri igen helyesen a főváros.

VII. Edwárd koronázása. Londoni jelentés szerint Anglia-fővárosában nagyban készülődnek a király koronázására. Albert herceg, Viktória királyné férjének koronáját e napokban a többi királyi koronázási jelvényekkel együtt kivették a lepecsételt ládából, hogy VII. Edwárd koronázására földiszítsék. Azt tervezik, hogy az angol kincstár legbecsesebb drágakövét, a Kohinoort, a világ egyik legnagyobb és legértékesebb gyémántját, a koronába illesztik. A koronázási ünnepek igen fényesnek ígérkeznek. A király a legjobb egészségben van és teljesen jól érzi magát. A londoni lapok legalább nap-nap után ezt írják.

Vilma, hollandiai ref. királynő beteg. A lapok azt írják, hogy idő előtt lebetegedett. Az orvosok nyilatkozata szerint nagy veszély nem fenyegeti a királynő életét; de hathetét kénytelen mégis ágyban tölteni.

Óriási bányasszerencsétlenség. New-Yorkból jelentik, hogy a Smuggler-Union aranybányának egyik tárnája kigyuladt. Az égő tárnában kétszáz munkás volt, de sikerült kimenekülniök harmincz kivételével, akikről azt hiszik, hogy odavesztek.

Mai képünkhöz.

Az ákosfalvi kerület országgyűlési képviselőjét mutatjuk be mai képünkkel olvasóinknak. E hirt, hogy az idei képviselőválasztások alkalmával egy egyszerű székely embert választottak be az országházba: tudják már talán olvasóink mindnyájan; ez az első eset 1867 óta, mióta a nép választja saját kerületeiből a képviselőit, hogy

egy igazán népképviselő bejusson az országházba *Makkai Zsigmond* Kossuthpárti képviselő, egyszerű, jámbor, jóra való székely gazda, vallásos kálvinista ember, kit környezetének szeretete, ragaszkodása emelt arra a magas polczra, miről Makkai — ma már nagyságos képviselő ur, — ezelőtt nem is mert álmadozni. Mint *Boczkó Madaras* falubirája, tekintélyben állott még a vidék földesurai előtt is, mert becsületes, tisztességes minden eljárásban, tettében és szavában egyaránt. Nem nagyozolási hóbort ragadta őt el, midőn fellépett kerülete képviselője gyanánt, hanem a nép rajongó szeretete megnyilatkozásának engedett, midőn a kitüntetés elfogadta. Nem nagy műveltségű, avagy tudomány Makkai, de értelmes székely ember s betölti a helyét a képviselőházban úgy, mint sok kitüntetés után vágyódó, de annál kevesebbet érő és tevő képviselő. De, mint hírlík Makkai nem sokáig örülhet a «nagyságos képviselő titulusnak.» Megválasztatását megtámadták; hogy mi fog történni? — a jövő titka. Lám, a szegénynek még a szerencséje is szegény.

Egyházi élet.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületi közgyűlés. Nov. hó. 0—23 napjain tartatott a kálvinista Rómában, előkelő világi és egyházi tagok élénk részvétele mellett. A kálvinista egyháznak oszlopos tagjai *Tisza Kálmán, György Endre, Szabó Károly* az első betegsége miatt, az utóbbiak különböző okok miatt, nem jelenhettek meg. A gyűlést az ősz Áron püspök gyönyörű imájával és rövid beszédével nyitotta meg. Fáradhatatlan vándor; 86 esztendő vállain és még mindig ifjui élénkséggel végzi sok és fontos feladatát. Kiemelkedő pontjai voltak a gyűlésnek: a debreczeni főiskola korszerű fejlesztése ügyében tett intézkedések; a zsinatra előkészített indítványok; az iskolák államosítása ellen való intézkedés; közalapi kérvények tárgyalása, tanító-képességi vizgákról való jelentés stb. Három napon folyt a tanácskozás *gróf Dégenfeld József* és *Kiss Áron* püspök elnöklése mellett. Első nap a méltóságos gróf, vendégei gyanánt látta a gyűlés tagjait; második nap pedig ősz püspökünk vendégszerető házában gyűltek össze a tanácskozők, mikor is a házigazdát élénk óvációkban részesítették.

Kiss Áron ünnepeltetése. Kiss Áron, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke, nov. 23-án töltötte be életének 86-ik évét. A kerület közgyűlésén kívül meleg óvációban részesült még a püspök az általa adott ebéden is, ahol a kerület és a város előkelőségeinek színe-java volt jelen. Az ebéden számos felköszöntő hangzott el legnagyobb részben az ünnepeltre. Isten éltesse az ősz püspököt még számos éven át!

Angol egyházak jövedelme. Az angol egyházi szervezetek között a legnagyobb és a legtekinélyesebb az angol egyház. Ennek évi jövedelme alapítványokból, földbirtokból és a hivek járulékaiból 115,080.000 korona, a mihez önkéntes adományok révén évenként még átlag 150,120.000 korona járul, vagyis az egész jöve-

delem 265,200.000 koronát tesz ki. A baptisták és az independensek évi bevétele 2,000 000 korona, a wesleyenusoké 30,000.000 korona. A presbyterianusok egyházának jövedelme, noha a hivek száma csak 258.000, 5,231.420 koronát tesz ki. Az üdv hadseregének pénztárára évenként átlag 1,200.000 korona folyik be, a 120.000 főre menő zsidóság egyházi budgetje pedig 3,000.000 koronát tesz ki Angliában tehát évenként összesen 380,000 000 korona jut egyházi czölökre.

Páduai „szent” Antal. E czimen kiadott naptárt bocsátott a «Stefáneum» nyomda a közönség részére. A katolikusok által «szentnek» nevezett férfiú tiszteletét akarják e naptár által terjeszteni Magyarországon. Minékünk nem sok mondani valónk van ehhez, elég lesz annyit megjegyezni, hogy jó lenne már a pápista atyafiaknak fennhagyni a népnek illetően való butításával. Szent egyedül Isten és az ő fia Jézus Mi emberek, — mindnyájan bűnösök vagyunk. Fájdalom, hogy ezt a pápisták nem akarják megérteni s bűnös embereket dicsőítenek, s vezetnek félre lelkeket ilyen közleményekkel. Szent Ferencz III. rendjéről szóról-szóra ezt írják:

«b) Az isteni Megváltó megadta Szent Ferencznek azon kegyelmet is, hogy minden évben, halála évfordulója napján (okt. 4.) mindazon gyermekeket, kiknek még a tisztító tűzben szenvedni valójuk van, ezen a napon a paradicsom örömeibe vezethesse. Mily szerencsés és olcsó tűzbiztosítás!»

Páduai Szent Antal könyvéről pedig ezt: «Ez az intézmény, — melyet szent Antal Toulonban, a hátsó kis boltban maga létesített — ebből áll:

«Midőn valaki a mi Szentünk által valamely testi vagy lelki kegyet óhajt nyerni, ígér neki egy bizonyos mennyiségű kenyeret vagy pénzt a szegények javára. Ezen kérését és ígérését levélbe is foglalhatja és akkor azt a Szent lábainál elhelyezett gyűjtőszekrénybe helyezi. Épp oly hathatós azonban a szóbeli kérés és ígérlet is (leveleket inkább vidékről küldenek).»

«Elég — folytatja — ismétlésbe esvén, ha páduai Szent Antal szobrát vagy képét a templomban (kápolnában, iskolában (!) vagy a kath kör helyiségében) szembetűnően elhelyezzük, úgy hogy a közönség könnyen hozzáférhessen és közelében helyet foglalhasson. A szobor vagy kép alá egy gyűjtő-perselyt teszünk az adományok befogadására. Esetleg egy levél-gyűjtő szekrényt is. Ennyi az egész.»

Már bocsánatot kérünk, de úgy hisszük, a szentekkel való levelezésnek s a «szerencsés és olcsó tűzbiztosításnak» ez a módja a római katolikus hivek közt sem lehet alkalmas a vallási érzület ápolására, hanem csak legfeljebb rovására.

És, hogy ismétlésbe is bocsátkozunk. a nép butítására.

Vegyes hírek.

Hogyan étkezik a török szultán? Egy francia újságíró a török szultán étkezéséről a

következő érdekes apróságokat beszél el: A szultán kenyerét francia szakácsa süti s mihelyt megsütötte, burkba zárja és ezt lepecsételi. A pecsétet az uralkodó étkezés közben sajátkezűleg töri fel. Ez a rendszabály: védekezés a mérég ellen, mely a keleten folytonos réme az uralkodóknak s a török történelemben a selyemzsinórral azonos szerepet játszik. A császári palotában különben ügyelni kell arra, hogy gyilkosságról, vagy merényletről a szultán jelenlétében szó ne essék. Ez szerfölött megrázza a hatalmas padisah idegeit. A török ujságok hírei szerint tehát Carnot elnök idült gyomorban pusztult el, Mac Kinley baleset áldozata lett és Umberto király halálának oka makacs torokbaj. Abdul-Hemid szultán étkezés közben telivér keleti uralkodó. Itéletét minden miniszternek meg kell kóstolnia, italából minden vendégének kell innia néhány csöppet. A miniszterek étkezés közben szörnyű nagy tisztelettel viseltetnek uruk és császáruk iránt. Tekintettük örökösen a padisah arczán csüng, szinte lesik parancsait és ha haragos a nagyur tekintete, meghunyászkodva vonulnak az asztal tulsó végére.

Lónyay Elemér grófné. Néhai Rudolf trónörökös özvegyét, tudvalevőleg gr Lónyay Elemér vette nőül. A napokban járt Lónyay Elemérné férje Zemplénmegyei birtokán, mikor is

Sátoralja-Ujhelyen az alispán fogadta. Az üdvözlő beszédre a grófné így válaszolt:

— Mindnyájoknak, kik eljöttek engem Zemplénben üdvözölni, legszívélyesebben köszönetet mondok a szép fogadtatásért. Már gyakran voltakalmam a magyarok iránt táplált érzelmeimet kifejezni, melyeket anyám, mint magyar királyi hercegnő oltott belém. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ismételjem, miszerint mélyen szívembe van vésve a szeretet ezen lovagias nemzet iránt, mely örömben és bánatban mindig hűségesen velem érzett és melynek királynéjává egykor lenni annyira örültem. Isten mindenható bölcsessége másként rendelkezett. Ma engem itten nemcsak, mint volt trónörökösnejjüket, de mint a haza egyik fiának nejjét is üdvözlik. Büszke vagyok, mint feledhetetlen József nádor unokája, azon híres történeti nemzetség nevét viselni, mely Magyarország fennállása óta mindig hűséggel volt a haza iránt.

A keresst miatt. A budapesti ügyvédi kamara feddésre ítélte dr. Ladányi Miklós ügyvédjelöltet azon tettéért, mert egy tárgyaláson nem akart részt venni, mivel a járásbíró asztalán ott volt a keresst a feszülettel. Furcsa dolog is, eddig a király nevében ítélték, s most a Krisztus nevében akarnak ítélni.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak: A mult számban közölt bibliai kérdés helyes megfjtése:

Apostolok cselek: IX. 1—30.

Helyesen fejtették meg: Borbély S. (1), Barna András (1), Vass Sándor (1), Megyeri K. (1), Gál J. (1), Bogdán J. (1), Somodi (1), Brandt V. (1), Héczey J. (1), Varga (1), Istvánffy Pál.

Pásztor, E számba későn érkezett; de a jövő alkalommal okvetlen leadjuk. A többi is jönni fog rendre. Üdvözlöt.

Bíróffy. Köszönjük lapunk iránti érdeklődését. Küldeményéből fogunk felhasználni.

B. D. Makfalva. A Felméri M. czimére küldött lap ismét visszajött. Miért? Kérünk némi felvilágosítást!

Z. A. Gönlczbánya. Kérésének eleget tettünk a mennyiben lehetett. A kérdéses czikk még két számunkban folytatódik. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

B. S. Utrecht. A czikket köszönettel vettük; kérünk többet is ilyet. A küldött összegből 4 koronát a «Vasárnap szeretet alapjára» ezennel köszönettel nyugtázunk; a másik 4 koronát pedig a jelzett czélra fordítottuk. Üdvözlöt és jó kívánat!

Tudakozzátok az irásokat. János ev. V. 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vasárnap, decz. 1.	Ézsaiás XL, 1 - 11.	Krisztus eljövelele testben.
Hétfő,	> 2. I. Mózes XLIX. 8 - 12.	Jövendölés a Messiás eljövételéről.
Kedd,	> 3. Máté XXI. 1—9	Imé! jó a te királyod.
Szerda,	> 4. Romai lev. XIII. 11—14.	Az idvesség közalgése. Öltözzétek fel a Krisztust!
Csütörtök,	> 5. Ezsaiás XII. 1—6. és XXV. 6 - 9.	Öröm Krisztus országában.
Péntek,	> 6. Ezsaiás LX. 1—6	Isten népének boldogsága, az Ur eljövetelekor.
Szombat,	> 7. Zsolt. XXIV.	A mennyei Király bevonulása; a seregeknek Ura jó.

Zsoltár 100. 1—2. v. (I. Advent): *Örvendezzettek az Urnak, földnek minden lakosai; szolgáljatok az Urnak vigaszsággal, menjetek Ő eleibe örömmel!*

* * *

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.

Kit választottak meg Judás helyett 12-ik apostolnak?

Lapunk minden számában hozunk ezután ilyen bibliai kérdést; a kik tíz kérdésre helyes feleletet küldenek, azok közül egynek — kire a sorsolás esni fog — lapunkat egy negyed évig ingyen megküldjük. Megfjtéseket (egy levelezőlapon) minden héten szerdáig, e rovat vezetőjének: **Birtha József** czimére (Kolozsvár, ref. theologia 5. ajtó,) tessék elküldeni

Nyomatott Gámán János Örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.